

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра маркетингу

07/09-321М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до організації практичних занять
з навчальної дисципліни

«Ринкова інфраструктура»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Маркетинг»
спеціальності D5 «Маркетинг»
денної і заочної форми навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІЕМ
Протокол № 5 від 28.01.2026 р.

Методичні вказівки до організації практичних занять з навчальної дисципліни «Ринкова інфраструктура» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Маркетинг» спеціальності D5 «Маркетинг» денної і заочної форми навчання [Електронне видання] / Веретін Л. С. – Рівне : НУВГП, 2026. – 56 с.

Укладач: Веретін Л. С., к.е.н., доц., доцент кафедри маркетингу.

Відповідальний за випуск: Мальчик М. В., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу.

Керівник освітньо-професійної програми «Маркетинг» (гарант):
Оплачко І. О., к.е.н., доцент.

Попередня версія методичних вказівок: 06-13-243M
<https://ep3.nuwm.edu.ua/31800/1/06-13-243%D0%9C.pdf>

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
Тематичний зміст навчальної дисципліни.....	6
Плани практичних занять.....	9
Тестові завдання до практичних робіт 1-12	27
Теми рефератів	50
Оцінювання результатів роботи студента	52
Рекомендована література.....	53

Загальні положення

Методичні вказівки до організації практичних занять навчальної дисципліни «Ринкова інфраструктура» розроблені відповідно до Силабусу даної навчальної дисципліни та освітньо-професійної програм підготовки бакалаврів за спеціальністю D5 «Маркетинг». Вимоги до знань та компетенцій здобувачів вищої освіти визначено галузевими стандартами вищої освіти України.

Навчальна дисципліна «Ринкова інфраструктура» є невід'ємною частиною програми підготовки фахівців з маркетингу.

Курс «Ринкова інфраструктура» є комплексною навчальною дисципліною, що охоплює теоретичні та практичні аспекти функціонування ринку товарів та послуг і його інфраструктури в сучасних умовах. Зміст курсу передбачає вивчення основних елементів та підсистем ринкової інфраструктури, механізмів їх функціонування, ролі державного регулювання та приватного сектору в її розвитку, а також принципів ефективної організації інфраструктурних процесів.

Особлива увага приділяється аналізу ключових підсистем: логістичної, фінансово-кредитної, торговельно-дистриб'юторської, інформаційно-комунікаційної та організаційно-правової інфраструктури, їх специфіки для ринків товарів і послуг, а також впливу на ефективність ринкового обігу та економічне зростання.

Важливими аспектами вивчення дисципліни є оцінка ефективності інфраструктурних елементів, управління ризиками, впровадження інноваційних технологій, цифрова трансформація, а також перспективи та принципи сталого розвитку ринкової інфраструктури в умовах глобалізації.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів компетентностей, необхідних для аналізу, планування та оптимізації інфраструктури ринку товарів та послуг, розуміння принципів її функціонування та впливу на маркетингові процеси.

Завдання навчальної дисципліни «Ринкова інфраструктура»:

- ознайомлення здобувачів із концепцією товарного ринку, ринку послуг та їх інфраструктури, її складовими та функціональними особливостями;
- надання знань щодо логістичних, фінансових, інформаційних та правових аспектів інфраструктури ринку;
- формування навичок аналізу функціонування інфраструктурних елементів у взаємозв'язку з маркетинговими процесами;
- вивчення механізмів державного регулювання ринкової інфраструктури та оцінка їхньої ефективності;
- засвоєння сучасних підходів до розвитку ринкової інфраструктури, включаючи цифровізацію, автоматизацію та впровадження інновацій;
- розвиток умінь використовувати аналітичні методи для оцінки ефективності ринкової інфраструктури та прогнозування її подальшого розвитку;
- формування розуміння глобальних тенденцій розвитку товарного ринку та ринку послуг та адаптації інфраструктурних рішень до сучасних економічних умов.

Дисципліна спрямована на розвиток навичок комплексного аналізу інфраструктурних процесів, оцінки їх ефективності та розробки пропозицій щодо їх удосконалення в межах маркетингової діяльності.

Здобувач повинен знати:

- основні поняття та категорії ринкової інфраструктури ринку товарів та послуг;
- структуру, функції та особливості ключових підсистем ринкової інфраструктури: логістичної, фінансово-кредитної, торговельно-дистриб'юторської, інформаційно-комунікаційної та організаційно-правової;
- механізми взаємодії між суб'єктами ринкової інфраструктури та їх вплив на ефективність ринкового обігу;
- принципи державного та міжнародного регулювання та розвитку ринкової інфраструктури;

- сучасні технології, інновації та тренди цифрової трансформації в управлінні інфраструктурними процесами;
- ключові методи аналізу ефективності та оцінки ризиків у ринковій інфраструктурі.

Здобувач повинен вміти:

- аналізувати складові ринкової інфраструктури та оцінювати їх вплив на ефективність ринкових процесів для товарів та послуг;
- використовувати методи кількісного та якісного аналізу для оцінки інфраструктурних елементів;
- визначати фактори, що впливають на розвиток ринкової інфраструктури, та розробляти практичні рекомендації щодо її оптимізації та вдосконалення;
- оцінювати роль та механізми державного регулювання у розвитку ринкової інфраструктури;
- застосовувати сучасні цифрові технології (FinTech, е-комерція, аналітика даних) в управлінні інфраструктурними процесами;
- прогнозувати перспективи та сценарії розвитку ринкової інфраструктури на основі аналізу глобальних трендів, принципів сталого розвитку та маркетингових досліджень.

Курс спрямований на підготовку здобувачів до професійної діяльності у сфері маркетингу, забезпечуючи їх необхідними знаннями та практичними навичками для аналізу, оцінки та розвитку ринкової інфраструктури товарів та послуг. Вивчення дисципліни сприятиме формуванню системного та стратегічного мислення, глибокому розумінню ролі інфраструктурних процесів у маркетингових стратегіях підприємств та прийняттю ефективних управлінських рішень.

Програмний матеріал теоретичного курсу рекомендується вивчати у порядку, передбаченому методичними вказівками.

Методичні вказівки відповідають вимогам ECTS (European Credit Transfer System). Вони призначені для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 075 «Маркетинг».

Тематичний зміст навчальної дисципліни

Згідно з Силабусом до складу навчальної дисципліни «Ринкова інфраструктура» входять теми, що розкривають основні питання курсу.

Тема 1. Сутність та структура ринкової інфраструктури.

1. Поняття ринку, ринкової інфраструктури та їх теоретико-правові засади.
2. Функції ринкової інфраструктури.
3. Принципи формування та класифікація ринкової інфраструктури.
4. Основні структурні елементи ринкової інфраструктури.
5. Значення ринкової інфраструктури для розвитку національної економіки та реалізації маркетингової діяльності.

Тема 2. Державне регулювання ринкової інфраструктури.

1. Теоретико-методологічні основи державного регулювання ринкової інфраструктури.
2. Система та повноваження органів державної влади в Україні.
3. Інструменти регулювання товарних ринків.
4. Інструменти регулювання ринків послуг.
5. Законодавча база та актуальні напрями трансформації регуляторної політики.

Тема 3. Логістична інфраструктура ринку.

1. Поняття, сутність та еволюція логістичної інфраструктури ринку.
2. Специфіка логістики товарного ринку та ринку послуг.
3. Структура логістичної інфраструктури товарного ринку.
4. Структура логістичної інфраструктури ринку послуг.
5. Вплив логістичної інфраструктури на конкурентоспроможність бізнесу та економічну безпеку.

Тема 4. Фінансово-кредитна інфраструктура товарного ринку.

1. Фінансові інститути товарного ринку.
2. Роль банків у забезпеченні діяльності товарного ринку.
3. Особливості кредитування суб'єктів товарного ринку.
4. Інвестиції та їх вплив на інфраструктуру товарного ринку.

Тема 5. Торговельна та дистриб'юторська інфраструктура ринку.

1. Сутність, функції та логіка торговельно-дистриб'юторської інфраструктури ринку.
2. Формати торговельної інфраструктури.
3. Дистриб'юторська інфраструктура. Особливості інфраструктури для надання послуг.
4. Трансформація під впливом цифровізації.

Тема 6. Організаційно-правова інфраструктура ринку.

1. Поняття, склад та функції організаційно-правової інфраструктури ринку.
2. Системи технічного регулювання для товарного ринку.
3. Особливості регулювання ринку послуг.
4. Інститути захисту прав суб'єктів ринку.
5. Вплив цифровізації на організаційно-правову інфраструктуру.

Тема 7. Ринкова інфраструктура у міжнародному контексті.

1. Вплив глобалізації на ринкову інфраструктуру.
2. Міжнародна логістична та митна інфраструктура для товарів.
3. Інфраструктура для міжнародного ринку послуг.
4. Фінансова та правова інфраструктура у зовнішньоекономічній діяльності.
5. Роль міжнародних інститутів (ВТО, WCO, ISO) у гармонізації стандартів та правил.

Тема 8. Інноваційні технології та цифрова трансформація ринкової інфраструктури.

1. Концепція технологічної трансформації ринкової інфраструктури.
2. Цифрові платформи як нова організаційна основа ринків.
3. Технології розподіленого реєстру та смарт-контракти у логістиці, торгівлі та реєстрації прав.
4. Штучний інтелект та аналітика даних для оптимізації інфраструктурних процесів.
5. Перспективні технології та виклики цифрової ери.

Тема 9. Управління ризиками в ринковій інфраструктурі.

1. Поняття та класифікація ризиків у ринковій інфраструктурі.
2. Методології ідентифікації, оцінки та моніторингу ризиків.
3. Стратегії та інструменти мінімізації ризиків.
4. Роль регуляторних органів у забезпеченні стійкості системи.
5. Вплив геополітичних факторів на ризикованість інфраструктури.

Тема 10. Аналіз ефективності ринкової інфраструктури.

1. Поняття, рівні та критерії оцінки ефективності ринкової інфраструктури.
2. Система показників для оцінки інфраструктури товарного ринку.
3. Система показників для оцінки інфраструктури ринку послуг.
4. Інтегральні індекси та бенчмаркінг.
5. Методика проведення аудиту інфраструктурних процесів та використання результатів для планування.

Тема 11. Перспективи розвитку ринкової інфраструктури.

1. Методологічні підходи до прогнозування розвитку ринкової інфраструктури.
2. Вплив глобальних мегатрендів на трансформацію інфраструктури товарного ринку та ринку послуг.

3. Сценарії розвитку ключових підсистем інфраструктури для товарного ринку.
4. Сценарії розвитку ключових підсистем інфраструктури для ринку послуг.
5. Принципи формування політики розвитку ринкової інфраструктури в умовах невизначеності.

Тема 12. Сталий розвиток ринкової інфраструктури: принципи, виклики та інструменти

1. Теоретичні засади концепції сталого розвитку та їх вплив на інфраструктурну політику.
2. Системні вимоги сталого розвитку до ринкової інфраструктури.
3. Трансформація ключових підсистем інфраструктури товарного ринку в контексті сталого розвитку.
4. Трансформація ключових підсистем інфраструктури ринку послуг в контексті сталого розвитку.
5. Інституційні механізми та інструментарій впровадження принципів сталого розвитку.

Плани практичних занять

Практичне заняття 1

Сутність та структура ринкової інфраструктури.

Мета: ознайомити студентів із сутністю та поняттям ринкової інфраструктури, її ключовими функціями, принципами структури та значенням для маркетингової діяльності на ринках товарів та послуг.

Питання для розгляду:

1. Поняття ринку та ринкової інфраструктури, їх теоретико-правові засади.
2. Функції ринкової інфраструктури (організаційно-комунікаційна, трансформаційно-логістична, фінансово-розрахункова, нормативно-контрольна, стимулююча).

3. Принципи формування та основні структурні елементи ринкової інфраструктури.
4. Значення ринкової інфраструктури для розвитку національної економіки та реалізації маркетингової діяльності.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. *Схематичне представлення структури ринкової інфраструктури.*

Розробіть структурно-логічну схему ринкової інфраструктури, що наочно відображає взаємозв'язок основних підсистем: логістичної, фінансово-кредитної, торговельно-дистриб'юторської, інформаційно-комунікаційної та організаційно-правової. Вкажіть ключові функції кожної підсистеми.

2. *Аналіз залежності підприємства від ринкової інфраструктури.*

Оберіть діюче підприємство (наприклад, виробниче, торговельне або сервісне). Детально проаналізуйте, як різні елементи ринкової інфраструктури (транспортні мережі, банківські послуги, ринкові майданчики, правове регулювання) впливають на його операційну діяльність та конкурентні переваги. Підготуйте короткий звіт з висновками.

3. *Порівняльний аналіз інфраструктури для товарів та послуг.*

Порівняйте логістичну та фінансову інфраструктуру для товарного ринку (наприклад, автомобілі) та ринку послуг (наприклад, консалтинг або онлайн-освіта). Виділіть спільні функціональні елементи та ключові відмінності, пов'язані з нематеріальною природою послуг. Результати оформіть у вигляді порівняльної таблиці або презентації.

4. *Дослідження сучасних тенденцій розвитку інфраструктури.*

На основі аналізу актуальних джерел (статей, звітів, офіційних даних) визначте 2-3 ключові сучасні тенденції розвитку ринкової інфраструктури (наприклад, цифровізація, сталість, інтеграція). Оцініть їх потенційний вплив на діяльність бізнесу.

5. Розв'язати тести до практичної роботи 1.

Рекомендована література: [1, 2, 5, 7, 8, 11]

Практичне заняття 2

Державне регулювання ринкової інфраструктури.

Мета: ознайомити студентів з основами державного регулювання ринкової інфраструктури, ключовими законами, механізмами ліцензування та сертифікації для товарів і послуг, а також впливом державної політики на розвиток ринку.

Питання для розгляду:

1. Основні законодавчі акти щодо регулювання ринкової інфраструктури.
2. Органи державної влади, що регулюють інфраструктуру товарних ринків та ринків послуг.
3. Механізми ліцензування, сертифікації та акредитації.
4. Вплив державної політики та сучасні напрями трансформації регулювання.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. *Аналіз законодавчої бази державного регулювання ринкової інфраструктури*

Ознайомтесь із ключовими законами України, що регулюють ринкову інфраструктуру (наприклад, «Про захист економічної конкуренції», «Про стандартизацію», «Про технічні регламенти», «Про ринки капіталу»). Виділіть основні положення цих законів, які встановлюють правила для функціонування підприємств та інституцій на ринках товарів і послуг. Підготуйте короткий звіт (до 1 сторінки) з висновками щодо ролі держави у формуванні стабільного ринкового середовища.

2. *Визначення механізмів ліцензування та сертифікації товарів і послуг*

Оберіть будь-яку категорію товарів (наприклад, харчові продукти) або послуг (наприклад, фінансові, освітні). Дослідіть, які обов'язкові процедури (сертифікація, декларування відповідності, ліцензування діяльності) необхідні для їх легального обігу чи надання в Україні. Підготуйте наочну презентацію або схему, що ілюструє повний шлях продукту чи послуги через систему регулювання.

3. *Аналіз впливу державного регулювання на конкретне підприємство.*

Виберіть реальне підприємство в Україні (наприклад, виробника, торгову мережу, банк або ІТ-компанію). Дослідіть, які конкретні державні механізми регулюють його діяльність (податки, ліцензії, технічні стандарти, норми безпеки, правила обслуговування). Сформулюйте короткий аналітичний звіт, в якому оцініть як позитивний вплив регулювання (створення рівних умов, захист прав), так і можливі адміністративні навантаження для обраного підприємства.

4. *Дослідження регулювання ринку послуг.*

Оберіть один з ринків послуг (наприклад, туристичні, медичні, аудиторські послуги). Детально дослідіть специфічні інструменти його регулювання в Україні, такі як: професійні стандарти кваліфікації, обов'язкове страхування відповідальності, вимоги до договірних відносин зі споживачем. Порівняйте виявлені механізми з інструментами регулювання обраного вами товарного ринку (із завдання 2). Сформулюйте висновки про особливості регулювання нематеріальної сфери.

5. *Розв'язати тести до практичної роботи 2*

Рекомендована література: [1, 3, 4, 5, 12, 15, 17, 18]

Практичне заняття 3

Логістична інфраструктура ринку.

Мета: ознайомити студентів з основними складовими логістичної інфраструктури ринку, її функціями, видами логістичних центрів, інноваціями у сфері транспортування та складування, а також специфікою логістики для товарів і послуг.

Питання для розгляду:

1. Основні елементи логістичної інфраструктури ринку.
2. Види логістичних центрів та їх функціональне призначення.
3. Сучасні технології та інновації в логістичній сфері.
4. Вплив логістичної інфраструктури на ефективність ринку.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. *Побудова логістичної схеми постачання товарів*
Виберіть будь-яку категорію товарів (наприклад, побутова техніка, продукти харчування).

Побудуйте детальну схему оптимальної логістики доставки товару від виробника до кінцевого споживача. Визначте та опишіть усі ключові логістичні операції, етапи постачання, типи транспорту та можливі пункти консолідації вантажів.

2. *Аналіз ефективності логістичних центрів в Україні.*

Оберіть діючий логістичний центр в Україні та детально дослідіть його діяльність. Оцініть його ефективність за критеріями: географічне розташування, технологічне оснащення, спектр наданих послуг, інтеграція в транспортні коридори. Підготуйте короткий звіт (1-2 сторінки) з висновками щодо його конкурентних переваг та рекомендаціями щодо потенційного покращення.

3. *Вплив технологій на логістику товарного ринку.*

Дослідіть інноваційні технології, що застосовуються в логістиці товарного ринку (наприклад, використання Big Data для прогнозування попиту, штучний інтелект для оптимізації маршрутів, RFID для відстеження, автоматизовані склади). Визначте конкретні переваги та можливі ризики або обмеження впровадження таких технологій для логістичних операторів та їх клієнтів. Підготуйте презентацію (5-7 слайдів) або аналітичний звіт.

4. *Аналіз логістики послуг.*

Розгляньте процес надання певної послуги (наприклад, онлайн-консультація, доставка їжі, телемедицина). Побудуйте схему логістичних потоків, що її забезпечують: інформаційні потоки (замовлення, планування), потоки фахівців та клієнтів,

потоки супутніх матеріальних ресурсів (обладнання, матеріали). Визначте ключові відмінності в організації та управлінні такою логістикою порівняно з логістикою матеріальних товарів.

5. *Розв'язати тести до практичної роботи 3*

Рекомендована література: [5, 6, 7, 9, 10, 16, 21]

Практичне заняття 4

Фінансово-кредитна інфраструктура ринку.

Мета: ознайомити студентів із фінансово-кредитною інфраструктурою ринку, її складовими, функціями банківських і небанківських фінансових установ, механізмами кредитування та інвестування підприємств, а також сучасними тенденціями цифровізації (FinTech).

Питання для розгляду:

1. Основні складові фінансово-кредитної інфраструктури ринку.
2. Банківська система та її роль у ринку.
3. Джерела фінансування підприємств: кредити, інвестиції, фінансовий лізинг.
4. Вплив фінансово-кредитної інфраструктури на ефективність ринку.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. *Аналіз джерел фінансування підприємств ринку.*

Оберіть українське підприємство (наприклад, виробниче або сервісне) та дослідіть його основні джерела фінансування. Визначте, які види кредитів (короткострокові, інвестиційні), інструменти фондового ринку чи інвестиції воно використовує або могло б використовувати. Підготуйте короткий звіт (1-2 сторінки) про переваги, недоліки та доступність різних джерел фінансування для даного підприємства.

2. *Розрахунок вартості банківського кредиту для підприємства.*

Розрахуйте повну вартість кредиту в розмірі 2 млн грн на термін 4 роки під 14% річних із щомісячним погашенням рівними частинами (ануїтет). Визначте загальну суму виплат підприємства за весь період, суму сплачених відсотків та

ефективну річну ставку. Побудуйте графік платежів, що наочно відображає динаміку погашення основного боргу та відсотків.

3. *Дослідження впливу фінансових ризиків на діяльність підприємств.*

Оберіть один з періодів фінансової нестабільності (наприклад, криза 2008 року, період пандемії COVID-19 або сучасні виклики). Проаналізуйте його вплив на доступність та умови кредитування для підприємств в Україні. Запропонуйте конкретні заходи або стратегії, які могли б допомогти підприємствам пом'якшити фінансові ризики в подібних ситуаціях (наприклад, диверсифікація джерел, робота з факторингом, створення фінансових резервів).

4. *Фінансування послугового бізнесу та вплив FinTech.*

Оберіть стартап або мале підприємство у сфері послуг (наприклад, IT-аутсорсинг, освітній проект, консалтинг). Дослідіть, які сучасні інструменти фінансово-кредитної інфраструктури, зокрема ті, що пов'язані з FinTech (мікрофінансування онлайн, P2P-кредитування, краудфандингові платформи, фінансування на основі грошових потоків), є для нього найбільш доступними та доцільними.

Порівняйте ці можливості з класичними інструментами фінансування для традиційного виробничого підприємства. Сформулюйте висновки щодо особливостей фінансування сектору послуг.

5. *Розв'язати тести до практичної роботи 4*

Рекомендована література: [1, 5, 7, 14]

Практичне заняття 5

Торговельна та дистриб'юторська інфраструктура ринку.

Мета: дослідити основні складові торговельної інфраструктури ринку, її вплив на ефективність товарообігу, ознайомити студентів із сучасними тенденціями в розвитку торговельних мереж та каналів розподілу, включаючи особливості для послуг.

Питання для розгляду:

1. Основні складові торговельно-дистриб'юторської інфраструктури ринку.

2. Види торговельних підприємств: оптова та роздрібна торгівля.
3. Автоматизація торговельних процесів.
4. Тенденції розвитку торговельної інфраструктури в Україні та світі.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. *Аналіз торговельної інфраструктури міста.*

Дослідіть основні торговельні підприємства у вашому місті (супермаркети, оптові бази, торгові центри, ринки). Визначте, які з них є найбільш розвиненими, які формати торгівлі представлені, і як вони розташовані щодо житлових масивів та транспортних вузлів. Створіть короткий звіт (1-2 сторінки) з описом основних тенденцій розвитку торговельної інфраструктури у вашому регіоні.

2. *Порівняння ефективності різних форматів роздрібно торгівлі.*

Оберіть три різні формати роздрібно торгівлі (наприклад, супермаркет, інтернет-магазин, дискаунтер). Порівняйте їх за такими параметрами: асортимент товарів, рівень цін, зручність для покупців, використання технологій (наприклад, онлайн-замовлення, самовисота), вартість логістики. Підготуйте презентацію або детальну порівняльну таблицю з висновками про переваги кожного формату.

3. *Автоматизація торговельних процесів.*

Дослідіть роль сучасних POS-систем (систем точок продажу), систем управління складом (WMS) та CRM-систем у торгівлі. Визначте, як автоматизовані системи впливають на ефективність роботи магазинів (швидкість обслуговування, контроль залишків, управління лояльністю клієнтів). Запропонуйте конкретні рекомендації для невеликого магазину щодо оптимізації торговельних процесів за допомогою доступних технологій.

4. *Дистрибуція послуг.*

Проаналізуйте, як відбувається розподіл та надання певної послуги (наприклад, потокове медіа (Netflix), хмарне програмне забезпечення (SaaS), онлайн-навчання). Визначте ключові елементи дистриб'юторської інфраструктури в цьому

випадку: роль цифрових платформ та агрегаторів, партнерські мережі, механізми доступу для кінцевого споживача. Порівняйте цей механізм з дистрибуцією фізичних товарів, виділивши принципові відмінності.

5. Розв'язати тести до практичної роботи 5.

Рекомендована література: [1, 3, 4, 5, 7, 14, 23]

Практичне заняття 6

Організаційно-правова інфраструктура ринку.

Мета: ознайомити студентів із організаційно-правовою інфраструктурою ринку, її основними елементами, принципами правового регулювання, механізмами забезпечення конкурентного середовища та сучасними викликами цифровізації.

Питання для розгляду:

1. Основні елементи організаційно-правової інфраструктури ринку.
2. Організаційно-правові форми підприємств, що функціонують на ринку.
3. Регулювання конкуренції та антимонопольна політика.
4. Вплив міжнародних стандартів на правову інфраструктуру ринку.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Дослідження системи технічного регулювання.

Оберіть конкретний вид продукції (наприклад, дитячі іграшки, будматеріали, електрообладнання). Дослідіть повний шлях його відповідності чинним вимогам в Україні: визначте відповідні стандарти (ДСТУ, ISO), процедури оцінки відповідності (сертифікація, декларування), необхідні дозволи та органи, що їх видають. Підготуйте коротку інструкцію у вигляді схеми або алгоритму для виробника, що планує вивести такий товар на ринок.

2. Аналіз професійних стандартів для послуг.

Оберіть сферу професійних послуг (наприклад, аудит, юридичні послуги, архітектурна діяльність). Знайдіть та проаналізуйте чинні професійні стандарти, кодекси етики або вимоги до кваліфікації, що регулюють цю діяльність. Визначте

їх роль у забезпеченні якості послуг, захисті прав споживачів та підтримці репутації галузі. Оцініть ефективність цих механізмів.

3. Кейс-аналіз конкурентного середовища.

Оберіть певний сегмент ринку товарів або послуг (наприклад, ринок мобільних операторів, мережі фаст-фуду, онлайн-магазини електроніки). Проаналізуйте рівень конкуренції у цьому сегменті, визначивши ключових гравців, їх частки ринку та використовувані конкурентні стратегії. Оцініть, чи дотримуються вони принципів чесної конкуренції, та визначте потенційні загрози зловживанням домінуючим становищем.

4. Аналіз цифрових викликів для правової інфраструктури.

Розгляньте правові виклики, пов'язані з функціонуванням міжнародної цифрової платформи (наприклад, маркетплейсу, фріланс-біржі, стрімінгового сервісу) на території України. Які питання юрисдикції, оподаткування, захисту персональних даних, інтелектуальної власності та вирішення спорів між користувачами виникають? Запропонуйте можливі підходи або принципи до їх регулювання на національному та міжнародному рівні.

5. Розв'язати тести до практичної роботи 6.

Рекомендована література: [5, 7, 11, 13, 15, 18]

Практичне заняття 7

Ринкова інфраструктура у міжнародному контексті.

Мета: ознайомити студентів із особливостями функціонування інфраструктури ринку в міжнародному середовищі, дослідити інтеграційні процеси та роль міжнародних організацій у регулюванні ринкової інфраструктури.

Питання для розгляду:

1. Глобалізація та її вплив на товарний ринок.
2. Міжнародні торговельні угоди та їх вплив на інфраструктуру товарного ринку.
3. Інтеграційні процеси у світовій економіці.
4. Україна в системі міжнародного товарного ринку.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. *Дослідження міжнародних торговельних угод.*

Оберіть одну з міжнародних торговельних угод або економічних блоків (наприклад, Угода про вільну торгівлю з ЄС, USMCA (колишня NAFTA), МЕРКОСУР, АСЕАН). Проаналізуйте її основні положення, зокрема правила щодо мит, стандартів, інвестицій та руху послуг. Підготуйте коротку презентацію (5–7 слайдів) або звіт, в якому окреслите переваги та виклики цієї угоди для учасників, а також її вплив на розвиток міжнародної ринкової інфраструктури.

2. *Аналіз зовнішньоекономічної діяльності України.*

На основі даних Державної служби статистики України дослідіть основні товари та послуги, що Україна експортує та імпортує. Визначте ключових торговельних партнерів України за останні 3-5 років. Побудуйте графіки або діаграми, що наочно відображають динаміку та структуру експорту/імпорту. Проаналізуйте, наскільки сучасна інфраструктура України відповідає потребам зовнішньої торгівлі.

3. *Оцінка впливу міжнародної логістики на ринок.*

Оберіть великий міжнародний логістичний хаб або порт (наприклад, Роттердам, Шанхай, Гамбург, Дубаї). Дослідіть його роль у світовій торгівлі: основні товарні потоки, технологічне оснащення, інтеграція в мультимодальні ланцюги. Оцініть, як функціонування та можливі перебої в роботі такого хабу можуть вплинути на товарні ринки та ланцюги поставок в Україні.

4. *Аналіз інфраструктури для глобальних послуг.*

Оберіть приклад послуги, що надається на глобальному рівні (наприклад, хмарні обчислення (AWS, Microsoft Azure), міжнародні фінансові перекази (SWIFT, Wise), онлайн-освітні платформи (Coursera, edX)). Проаналізуйте, яка технічна, правова та фінансова інфраструктура забезпечує її надання користувачам у різних країнах. Виділіть ключові виклики, такі як різне регулювання, питання безпеки даних та валютні операції.

5. *Розв'язати тести до практичної роботи 7.*

Рекомендована література: [5, 9, 14, 19, 21, 22]

Практичне заняття 8

Інноваційні технології та цифрова трансформація ринкової інфраструктури.

Мета: ознайомити студентів із сучасними інноваційними технологіями, що застосовуються в інфраструктурі ринку, дослідити їх вплив на ефективність логістики, торгівлі, фінансових операцій та управління.

Питання для розгляду:

1. Інноваційні рішення у сфері логістики та фінансів.
2. Використання штучного інтелекту та Big Data в маркетингу.
3. Блокчейн та його роль у ринку.
4. Перспективи розвитку електронної комерції.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Аналіз впровадження інновацій у логістиці.

Оберіть одну компанію, яка активно використовує інноваційні логістичні технології (наприклад, Amazon, DHL, Maersk). Опишіть, які саме технології вона застосовує (роботизовані склади, штучний інтелект для планування маршрутів, дрони для доставки, IoT-датчики для моніторингу). Оцініть, як ці технології впливають на ключові показники ефективності компанії: швидкість доставки, вартість операцій, точність виконання замовлень.

2. Дослідження впливу блокчейну на ринок.

Поясніть принципи роботи блокчейн-технології. Дослідіть конкретні кейси компаній або галузей, що впроваджують блокчейн у логістиці (для відстеження ланцюгів поставок), торгівлі (для гарантії походження товарів) або фінансових операціях (смарт-контракти). Розробіть коротку аналітику щодо можливостей та обмежень використання блокчейну для покращення прозорості та безпеки в українській економіці.

3. Аналіз перспектив розвитку електронної комерції.

Дослідіть сучасні тренди електронної комерції (дропшипінг, соціальна комерція (social commerce), персоналізовані пропозиції на основі AI, голосові покупки). Визначте, які інновації найбільше впливають на онлайн-

торгівлю в Україні. Запропонуйте 2-3 конкретні ідеї для українського інтернет-магазину щодо покращення онлайн-продажів за допомогою новітніх технологій або бізнес-моделей.

4. Кейс цифрової платформи для послуг.

Детально дослідіть будь-яку цифрову платформу для послуг (Uber, Airbnb, Upwork, Booking.com). Проаналізуйте, як вона трансформує традиційну інфраструктуру ринку: змінює зв'язок між постачальником і споживачем, впроваджує нові механізми оплати та побудови довіри, створює власні системи оцінки якості.

Виділіть позитивні сторони та потенційні ризики (соціальні, економічні, регуляторні) такої платформової моделі.

5. Розв'язати тести до практичної роботи 8.

Рекомендована література: [12, 13, 14, 15, 20, 23]

Практичне заняття 9

Управління ризиками в ринковій інфраструктурі.

Мета: ознайомити студентів із поняттям, класифікацією, методологією оцінки та інструментами управління ризиками в різних підсистемах ринкової інфраструктури.

Питання для розгляду:

1. Поняття та класифікація ризиків у ринковій інфраструктурі.
2. Методології ідентифікації, оцінки та моніторингу ризиків.
3. Стратегії та інструменти мінімізації ризиків.
4. Вплив геополітичних факторів на ризикованість інфраструктури.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Дослідження впливу фінансових ризиків на діяльність підприємств.

Оберіть одну з фінансових криз (криза 2008 року, пандемія COVID-19, поточні валютні коливання). Проаналізуйте її вплив на доступ підприємств до кредитних ресурсів, стабільність фінансових установ та платоспроможність контрагентів. На основі аналізу запропонуйте конкретні заходи,

які могли б зменшити фінансові ризики для підприємств у подібних ситуаціях.

2. Кейс-аналіз кіберризиків.

Оберіть реальний інцидент кібератаки на фінансову установу, торговельну платформу або логістичну компанію тощо. Проаналізуйте причини, механізм атаки та наслідки для різних учасників ринкової інфраструктури (сама компанія, її клієнти, партнери). Запропонуйте комплекс організаційних та технічних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків подібних ризиків.

3. Визначення та оцінка ризиків логістичної компанії.

Оберіть українську логістичну компанію (або уявну на її прикладі). Визначте 3-5 основних ризиків, з якими вона може зіткнутися (наприклад, псування вантажу, затримки на митниці, зміна цін на паливо, аварії транспорту). Для кожного ризику запропонуйте простий спосіб його оцінки (наприклад, "низький/середній/високий") та один можливий спосіб зменшення цього ризику (страхування, резервний постачальник, моніторинг цін).

4. Аналіз операційних ризиків у сфері послуг.

Оберіть ринок послуг з високою залежністю від людського фактору або безперебійності сервісу (наприклад, медичні послуги, телекомунікації, енергопостачання). Визначте специфічні операційні ризики для цієї сфери (помилки персоналу, збої обладнання, перерви в наданні послуг). Розробіть план дій на випадок реалізації одного з цих ризиків, включаючи процедури відновлення роботи та комунікації з клієнтами.

5. Розв'язати тести до практичної роботи 9.

Рекомендована література: [1, 6, 8, 18]

Практичне заняття 10

Аналіз ефективності ринкової інфраструктури.

Мета: ознайомити студентів із методами оцінки ефективності інфраструктури ринку, основними показниками її розвитку та перспективними напрямками вдосконалення.

Питання для розгляду:

1. Методи оцінки ефективності інфраструктури ринку.
2. Основні показники ефективності інфраструктури.
3. Проблеми розвитку інфраструктури ринку в Україні.
4. Шляхи оптимізації та модернізації інфраструктури ринку.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. *Оцінка ефективності логістичних процесів на ринку.*

Виберіть реальну логістичну компанію або уявну на її основі. Визначте та розрахуйте 3-4 ключові показники ефективності її роботи, наприклад: середній час доставки вантажу, коефіцієнт використання транспорту, рівень витрат на логістику у відсотках від вартості вантажу. На основі отриманих даних зробіть висновки щодо ефективності роботи компанії та запропонуйте один-два шляхи її покращення.

2. *Порівняльний аналіз ефективності різних форматів торгівлі.*

Порівняйте ефективність роботи традиційного супермаркету та інтернет-магазину в одній товарній категорії (наприклад, побутова хімія). Для порівняння використовуйте такі критерії, як: оборот на квадратний метр площі (для магазину) на один веб-сайт, швидкість обслуговування одного клієнта, рівень витрат на оренду/доставку. Зробіть висновки про переваги та недоліки кожного формату з точки зору ефективності.

3. *Розробка показників для оцінки інфраструктури послуг.*

Для обраної сфери послуг (наприклад, банківські послуги, мобільний зв'язок, громадський транспорт) розробіть систему з 4-5 простих, але важливих показників для оцінки якості та доступності її інфраструктури. Наприклад: середній час очікування в черзі/на лінії, кількість точок надання послуг на 1000 жителів, відсоток успішних операцій з першого разу. Обґрунтуйте, чому саме ці показники є важливими для споживача.

4. *Аналіз проблем та шляхів оптимізації інфраструктури.*

Оберіть одну з проблем розвитку ринкової інфраструктури в Україні (наприклад, недостатня розвиненість логістичних центрів, низький рівень цифровізації в торгівлі,

складність митних процедур). Детально опишіть цю проблему, її причини та наслідки для бізнесу. Потім запропонуйте 2-3 конкретні, реально здійсненні заходи (на рівні підприємства або держави), спрямовані на вирішення цієї проблеми та підвищення ефективності інфраструктури.

5. Розв'язати тести до практичної роботи 10.

Рекомендована література: [1, 8, 10, 21, 22]

Практичне заняття 11

Перспективи розвитку ринкової інфраструктури.

Мета: ознайомити студентів із методологією прогнозування, впливом глобальних трендів та принципами формування політики розвитку ринкової інфраструктури.

Питання для розгляду:

1. Методологічні підходи до прогнозування розвитку ринкової інфраструктури.
2. Вплив глобальних мегатрендів на трансформацію інфраструктури.
3. Сценарії розвитку ключових підсистем інфраструктури.
4. Принципи формування політики розвитку в умовах невизначеності.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Аналіз впливу глобальних трендів на інфраструктуру.

Оберіть один з глобальних мегатрендів (цифрова трансформація, "зелена" економіка, неолокалізація виробництва). Дослідіть, як цей тренд може вплинути на розвиток конкретної підсистеми ринкової інфраструктури в Україні (наприклад, логістичної чи фінансової). Опишіть можливі зміни, нові вимоги та потенційні виклики для бізнесу.

2. Прогнозування розвитку електронної комерції.

На основі аналізу сучасних тенденцій (дропшипінг, соціальна комерція, голосові покупки) спробуйте прогнозувати, як може змінитися інфраструктура електронної торгівлі в Україні через 5 років. Проаналізуйте, які нові сервіси, технології або бізнес-моделі можуть стати основним.

3. Розробка концепції розвитку для підприємства.

Уявіть, що ви є консультантом невеликого виробничого підприємства. Розробіть для нього коротку концепцію (план) розвитку його власної інфраструктури збуту на наступні 3 роки. Включіть пропозиції щодо: можливого виходу на онлайн-майданчики, оптимізації логістики, співпраці з новими дистриб'юторами або впровадження CRM-системи для роботи з клієнтами.

4. Сценарний аналіз для галузі послуг.

Оберіть одну з галузей послуг (наприклад, фінансові технології (FinTech), освіта, охорона здоров'я). Розробіть два простих сценарії її розвитку в Україні на найближчі 5 років: оптимістичний (швидке впровадження інновацій, сприятливе регулювання) та консервативний (повільні зміни, обмежені інвестиції). Опишіть, як може змінюватися інфраструктура цієї галузі в кожному зі сценаріїв.

5. Розв'язати тести до практичної роботи 11.

Рекомендована література: [5, 12, 13, 14, 15, 22, 23]

Практичне заняття 12

Сталий розвиток ринкової інфраструктури: принципи, виклики та інструменти.

Мета: ознайомити студентів із концепцією сталого розвитку, її вимогами до ринкової інфраструктури та інструментами впровадження екологічних, соціальних та економічних принципів.

Питання для розгляду:

1. Теоретичні засади концепції сталого розвитку та міжнародні рамки.
2. Системні вимоги сталого розвитку до ринкової інфраструктури.
3. Трансформація інфраструктури товарного ринку та ринку послуг в контексті сталого розвитку.
4. Інструментарій впровадження принципів сталого розвитку.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Аналіз екологічного впливу логістичної інфраструктури.

Оберіть елемент логістичної інфраструктури (наприклад, великий склад, транспортну компанію, мережу пунктів видачі замовлень). Оцініть основні напрями його впливу на навколишнє середовище (енергоспоживання, викиди від транспорту, утворення відходів пакування). Запропонуйте 2-3 конкретних та практичних заходи для зменшення цього впливу (наприклад, перехід на електротранспорт, використання сонячних панелей, застосування багаторазового пакування).

2. Оцінка соціального впливу цифрової інфраструктури.

Проаналізуйте соціальний вплив розвитку цифрової інфраструктури (наприклад, широкосмугового інтернету, платформ електронної комерції) у малих містах або сільській місцевості. Виділіть позитивні ефекти (поліпшення доступу до товарів, послуг та інформації, розвиток віддаленої роботи) та потенційні ризики (цифровий розрив, вплив на місцеві магазини та ринки праці). Сформулюйте пропозиції щодо зменшення негативних наслідків.

3. Розробка елементів "зеленої" логістики для підприємства.

Розробіть конкретні пропозиції щодо впровадження принципів "зеленої" логістики для обраного підприємства (наприклад, мережі супермаркетів, інтернет-магазину). Пропозиції можуть стосуватися: оптимізації маршрутів доставки для зменшення пробігів, використання екологічного пакування, співпраці з постачальниками, що дотримуються екологічних стандартів, організації пунктів прийому тари для повторного використання.

4. Аналіз сталого розвитку в сфері послуг.

Оберіть одну зі сфер послуг (наприклад, готельний бізнес, IT-аутсорсинг, консалтинг). Дослідіть, які практики сталого розвитку (екологічні, соціальні, управлінські) можуть бути впроваджені в цій сфері. Наприклад, для готелю: енергоощадність, зменшення використання одноразових речей, підтримка місцевих виробників продуктів. Підготуйте короткий список рекомендацій для компанії цієї галузі.

5. Розв'язати тести до практичної роботи 12.

Рекомендована література: [13, 15, 16, 21, 22]

Тестові завдання до практичних робіт 1-12

Практична робота 1

1. Визначте, що входить до основних складових інфраструктури товарного ринку

- а) Логістика
- б) Державне регулювання
- в) Банківська система
- г) Всі перелічені варіанти
- д) Лише логістика

2. Яке з наведених тверджень найбільш точно характеризує функції інфраструктури товарного ринку

- а) Лише забезпечення товарообігу
- б) Формування маркетингового середовища
- в) Забезпечення ефективного руху товарів та послуг
- г) Лише фінансова підтримка підприємств
- д) Організація рекламної діяльності

3. Який елемент не входить до інфраструктури товарного ринку

- а) Оптова торгівля
- б) Логістичні центри
- в) Освітні заклади
- г) Інформаційні системи
- д) Фінансові установи

4. Оберіть основні завдання виконує інфраструктура товарного ринку

- а) Оптимізація логістичних процесів
- б) Стимулювання маркетингової діяльності
- в) Забезпечення доступу до фінансових ресурсів
- г) Усі перелічені
- д) Лише державне регулювання

5. Що характеризує логістичну складову інфраструктури товарного ринку

- а) Перевезення та складування товарів

- б) Державне регулювання
- в) Організація тендерів
- г) Рекламна діяльність
- д) Тільки фінансові операції

6. Які підприємства формують торговельну інфраструктуру товарного ринку?

- а) Оптові та роздрібні магазини
- б) Фінансові установи
- в) Логістичні компанії
- г) Освітні центри
- д) Рекламні агентства

7. Який вплив інфраструктура має на маркетингову діяльність підприємства?

- а) Покращує доступ до ринків збуту
- б) Зменшує потребу в рекламі
- в) Впливає лише на роздрібну торгівлю
- г) Впливає лише на фінансові аспекти
- д) Не має прямого впливу

8. Що можна вважати основним викликом для розвитку інфраструктури товарного ринку в Україні?

- а) Високий рівень конкуренції
- б) Недостатній рівень цифровізації
- в) Відсутність маркетингових досліджень
- г) Низька купівельна спроможність
- д) Надлишок державного регулювання

9. Який сектор найбільш залежний від розвитку інфраструктури товарного ринку?

- а) Тільки роздрібна торгівля
- б) Тільки промислові підприємства
- в) Всі сектори економіки
- г) Лише аграрний сектор
- д) Тільки транспортна логістика

10. Що є основним критерієм ефективності інфраструктури товарного ринку?

- а) Обсяг інвестицій
- б) Доступність фінансових ресурсів
- в) Оптимальність логістичних процесів

- г) Всі перелічені варіанти
- д) Лише швидкість товарообігу

Практична робота 2

1. Який орган в Україні здійснює контроль за дотриманням конкурентного законодавства?

- а) Антимонопольний комітет України
- б) Міністерство економіки
- в) Міністерство фінансів
- г) Торгово-промислова палата
- д) Державна фіскальна служба

2. Який закон України регулює питання конкуренції та монополії на товарному ринку?

- а) Закон «Про захист економічної конкуренції»
- б) Закон «Про підприємництво»
- в) Закон «Про внутрішню торгівлю»
- г) Закон «Про рекламу»
- д) Закон «Про електронну комерцію»

3. Яке головне завдання державного регулювання товарного ринку?

- а) Контроль за ціноутворенням
- б) Забезпечення конкурентного середовища
- в) Обмеження імпорту товарів
- г) Збільшення податків
- д) Введення додаткових мит

4. Який механізм використовується для надання дозволів на ведення певних видів діяльності на товарному ринку?

- а) Ліцензування
- б) Страхування
- в) Кредитування
- г) Реклама

д) Логістичні послуги

5. Що таке сертифікація товарів?

- а) Оцінка відповідності продукції встановленим стандартам
- б) Надання ліцензії на торгівлю
- в) Перевірка фінансової звітності підприємства
- г) Процедура отримання патенту

д) Погодження маркетингової стратегії

6. Яка структура займається розробкою та затвердженням стандартів в Україні?

- а) Держстандарт України
- б) Кабінет Міністрів України
- в) Міністерство економіки
- г) Торгово-промислова палата
- д) Податкова служба

7. Яким документом регулюється сертифікація продукції в Україні?

- а) Технічні регламенти та стандарти
- б) Закон «Про ліцензування»
- в) Закон «Про рекламу»
- г) Закон «Про податки»
- д) Закон «Про митну справу»

8. Яка з наведених функцій не є частиною державного регулювання товарного ринку?

- а) Захист прав споживачів
- б) Контроль за дотриманням антимонопольного законодавства
- в) Просування брендів підприємств
- г) Ліцензування діяльності підприємств
- д) Сертифікація продукції

9. Яке значення має державне регулювання для малого бізнесу?

- а) Створення рівних умов конкуренції
- б) Усунення конкуренції
- в) Встановлення монополій
- г) Повне виключення державного втручання
- д) Контроль за рекламою

10. Який з наведених методів не використовується у державному регулюванні товарного ринку?

- а) Ліцензування
- б) Оподаткування
- в) Монополізація ринку
- г) Сертифікація
- д) Контроль за якістю

Практична робота 3

1. Що входить до основних складових логістичної інфраструктури товарного ринку?

- а) Транспортна система
- б) Складська інфраструктура
- в) Інформаційні логістичні системи
- г) Всі перелічені варіанти
- д) Лише транспортна система

2. Яка функція логістичних центрів є основною?

- а) Зберігання та переробка товарів
- б) Координація постачань
- в) Оптимізація транспортування
- г) Усі перелічені
- д) Лише зберігання товарів

3. Що таке хаб у логістиці?

- а) Центральний пункт перерозподілу товарів
- б) Місце роздрібного продажу
- в) Інтернет-майданчик для продажу
- г) Спеціалізований склад для фармацевтики
- д) Вантажний літак

4. Який транспорт є найбільш екологічним у логістичних перевезеннях?

- а) Автомобільний
- б) Морський
- в) Залізничний
- г) Авіаційний
- д) Трубопровідний

5. Що таке cross-docking у логістичних процесах?

- а) Процес відвантаження товарів без їх зберігання на складі
- б) Транспортування товарів між країнами
- в) Перевезення товарів в контейнерах
- г) Перевантаження товарів у морських портах
- д) Митне оформлення товарів

6. Який із факторів найбільше впливає на ефективність логістичних процесів?

- а) Оптимізація маршрутів перевезення

- б) Кількість працівників
- в) Витрати на рекламу
- г) Ступінь державного регулювання
- д) Форма власності підприємства

7. Які логістичні послуги надають 3PL-оператори?

- а) Складське зберігання
- б) Транспортування товарів
- в) Управління логістичними процесами
- г) Усі перелічені
- д) Лише транспортування

8. Які технології активно впроваджуються у логістиці товарного ринку?

- а) Автоматизовані складські системи
- б) Використання дронів для доставки
- в) GPS-навігація для контролю транспорту
- г) Усі перелічені
- д) Лише автоматизовані склади

9. Яка складова логістичної інфраструктури є ключовою для електронної комерції?

- а) Система управління замовленнями
- б) Митна служба
- в) Юридичне забезпечення
- г) Традиційні склади
- д) Брендинг

10. Яке поняття означає зберігання товарів у різних точках регіону для прискорення доставки?

- а) Децентралізоване складування
- б) Cross-docking
- в) Логістичний хаб
- г) Зовнішня логістика
- д) Фулфілмент

Практична робота 4

1. Який елемент належить до фінансово-кредитної інфраструктури товарного ринку?

- а) Банки
- б) Страхові компанії

- в) Лізингові компанії
- г) Фондові біржі
- д) Всі перелічені варіанти

2. Яка з функцій є основною для комерційних банків у товарному ринку?

- а) Надання кредитів та фінансування бізнесу
- б) Регулювання цін на ринку
- в) Державний контроль за імпортом
- г) Організація логістичних процесів
- д) Надання ліцензій підприємствам

3. Яка організація здійснює регулювання банківської системи України?

- а) Національний банк України
- б) Антимонопольний комітет України
- в) Кабінет Міністрів України
- г) Фонд державного майна
- д) Торгово-промислова палата

4. Що таке фінансовий лізинг?

- а) Форма довгострокової оренди з правом викупу
- б) Вид короткострокового кредиту
- в) Механізм державного регулювання
- г) Вид страхування ризиків
- д) Метод оцінки активів

5. Яке з джерел фінансування підприємств є найбільш ризиковим?

- а) Банківські кредити
- б) Власні кошти
- в) Венчурні інвестиції
- г) Лізинг
- д) Державне субсидіювання

6. Що таке факторинг?

а) Продаж дебіторської заборгованості спеціалізований фінансовій компанії

- б) Операція на фондовій біржі
- в) Вид довгострокового кредитування
- г) Метод оптимізації податків
- д) Форма державного фінансування

7. Яке з тверджень найточніше характеризує фінансову інфраструктуру товарного ринку?

а) Система фінансових установ, що забезпечує рух капіталу в економіці

б) Лише банківська система

в) Виключно кредитування підприємств

г) Система державного контролю за фінансами

д) Лише інвестиційні фонди

8. Яка форма кредитування найбільш поширена серед підприємств?

а) Овердрафт

б) Лізинг

в) Оборотний кредит

г) Іпотека

д) Державний грант

9. Яка з перелічених фінансових установ не надає кредитів підприємствам?

а) Комерційні банки

б) Страхові компанії

в) Кредитні спілки

г) Лізингові компанії

д) Фінансові корпорації

10. Яка міжнародна фінансова організація займається кредитуванням країн та підприємств для розвитку інфраструктури?

а) Світовий банк

б) Європейський Союз

в) Міжнародна організація праці

г) Організація Об'єднаних Націй

д) НАТО

Практична робота 5

1. Що є основними елементами інформаційно-комунікаційної інфраструктури товарного ринку?

а) CRM-системи

б) Електронні торговельні майданчики

в) Інтернет-реклама

г) Всі перелічені варіанти

д) Лише CRM-системи

2. Яка технологія використовується для автоматизації маркетингових процесів у компаніях?

а) ERP-системи

б) CRM-системи

в) POS-термінали

г) Телекомунікаційні мережі

д) GPS-навігація

3. Яке з наведених понять найкраще описує електронний маркетплейс?

а) Платформа для електронної комерції, що об'єднує продавців і покупців

б) Система управління клієнтськими даними

в) Програма для бухгалтерського обліку

г) Внутрішня інформаційна система компанії

д) Торговий центр у фізичному просторі

4. Яка система використовується для управління стосунками з клієнтами?

а) CRM

б) ERP

в) POS

г) SCM

д) RFID

5. Що є основним завданням інформаційно-комунікаційної інфраструктури товарного ринку?

а) Підвищення ефективності обміну інформацією між учасниками ринку

б) Виключно рекламна діяльність

в) Контроль державних органів за діяльністю компаній

г) Облік товарів на складах

д) Виробництво товарів

6. Який з електронних майданчиків є найбільшим маркетплейсом у світі?

а) Amazon

б) eBay

в) Alibaba

г) Rozetka

д) Shopify

7. Яке поняття визначає передачу інформації між підприємствами у цифровій формі?

а) EDI (Electronic Data Interchange)

б) POS (Point of Sale)

в) B2B (Business-to-Business)

г) SaaS (Software as a Service)

д) ERP (Enterprise Resource Planning)

8. Яка з перерахованих технологій забезпечує аналітику великих масивів даних у маркетингу?

а) Big Data

б) CRM

в) RFID

г) POS

д) SCM

9. Який із способів комунікації не належить до інформаційно-комунікаційної інфраструктури ринку?

а) Мобільний зв'язок

б) Онлайн-реклама

в) Пошта

г) Соціальні мережі

д) Контакт-центри

10. Що є основною перевагою електронних торговельних платформ?

а) Швидкість та зручність укладання угод

б) Відсутність необхідності в логістиці

в) Виключно офлайн-продажі

г) Відсутність потреби у фінансових розрахунках

д) Фізична присутність товарів у магазинах

Практична робота 6

1. Що входить до основних функцій організаційно-правової інфраструктури ринку?

а) Лише захист прав споживачів.

б) Створення стандартизованих правил гри та забезпечення правової стабільності.

- в) Виключно регулювання цін.
- г) Фінансування інноваційних проектів.

2. Яка система в Україні відповідає за розробку національних стандартів (ДСТУ)?

- а) Антимонопольний комітет України.
- б) Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів.

в) ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості».

- г) Національний банк України.

3. Що таке сертифікація відповідності продукції?

- а) Процедура отримання дозволу на імпорт товару.

б) Підтвердження третьою стороною, що продукція відповідає вимогам нормативних документів.

- в) Ресстрація нового товарного знаку.

- г) Оподаткування виробничих операцій.

4. Який механізм є ключовим для регулювання професійних послуг (наприклад, аудиторських, юридичних)?

- а) Технічні регламенти.

- б) Митні тарифи.

- в) Професійні стандарти та кодекси етики.

- г) Державне ціноутворення.

5. Що таке «смайт-контракт» у контексті цифрової інфраструктури?

- а) Програма лояльності для клієнтів.

б) Електронний договір, умови якого виконуються автоматично при настанні певних подій.

- в) Система онлайн-банкінгу.

- г) Автоматизований складський облік.

6. Яка організація в Україні займається захистом прав споживачів?

- а) Державна фіскальна служба.

б) Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

- в) Міністерство економіки.

- г) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

7. Що з переліченого НЕ є альтернативним способом вирішення спорів (АСВ)?

- а) Переговори.
- б) Суд.
- в) Медіація.
- г) Арбітраж.

8. Який міжнародний стандарт є найпоширенішою системою менеджменту якості?

- а) ISO 9001.
- б) ISO 14001.
- в) ISO 45001.
- г) ISO 27001.

9. Що є основним завданням антимонопольного регулювання?

а) Підтримка найбільших компаній на ринку.
б) Запобігання зловживанню монопольним становищем та забезпечення чесної конкуренції.

- в) Встановлення мінімальних цін на товари.
- г) Контроль за експортом стратегічних товарів.

10. Цифрова ідентифікація в електронній торгівлі головним чином спрямована на:

- а) Збільшення вартості товарів.
- б) Забезпечення автентичності учасників угоди та безпеку платежів.
- в) Обмеження асортименту товарів.
- г) Скорочення часу доставки.

Практична робота 7

1. Які основні складові формують торговельну інфраструктуру товарного ринку?

- а) Оптові та роздрібні торговельні підприємства
- б) Торгові центри та мережевий ритейл
- в) Інтернет-магазини
- г) Всі перелічені варіанти
- д) Лише торгові центри

2. Який тип торговельної діяльності забезпечує безпосередній контакт із кінцевим споживачем?

- а) Оптова торгівля
 - б) Роздрібна торгівля
 - в) Біржова торгівля
 - г) Дистрибуція
 - д) Бартер
3. Що є основною функцією оптової торгівлі?
- а) Реалізація товарів великими партіями
 - б) Безпосереднє обслуговування споживачів
 - в) Маркетингові дослідження
 - г) Рекламна діяльність
 - д) Надання консультаційних послуг
4. Яка форма роздрібно́ї торгівлі характеризується самообслуговуванням?
- а) Гуртова торгівля
 - б) Супермаркет
 - в) Торговельне агентство
 - г) Оптовий ринок
 - д) Лізинговий центр
5. Яке поняття визначає організацію торгівлі через електронні платформи?
- а) Електронна комерція
 - б) Дистрибуція
 - в) Логістична підтримка
 - г) Інформаційне забезпечення
 - д) Оптова торгівля
6. Що є основною перевагою торгових мереж?
- а) Високий рівень контролю якості
 - б) Централізоване управління закупівлями та ціноутворенням
 - в) Обмежена географія присутності
 - г) Вузька спеціалізація товарів
 - д) Нестабільний асортимент продукції
7. Який торговий формат забезпечує зручність покупок у межах одного великого простору?
- а) Гіпермаркет
 - б) Бутик
 - в) Вулична торгівля
 - г) Фермерський ринок

д) Мобільний продаж

8. Яка система автоматизації використовується для обліку товарів у магазинах?

а) POS-система

б) CRM-система

в) ERP-система

г) B2B-платформа

д) Лізингова система

9. Який тип магазину функціонує без фізичних торговельних точок?

а) Онлайн-магазин

б) Дискаунтер

в) Торговий центр

г) Мережевий ритейл

д) Гуртова база

10. Яка концепція ритейлу передбачає мінімальні витрати та низькі ціни?

а) Дискаунтер

б) Гіпермаркет

в) Бутик

г) Торговий центр

д) Оптовий склад

Практична робота 8

1. Який орган в Україні контролює дотримання антимонопольного законодавства?

а) Антимонопольний комітет України

б) Національний банк України

в) Міністерство фінансів

г) Торгово-промислова палата

д) Державна митна служба

2. Яка з наведених організаційно-правових форм підприємств є найбільш поширеною на товарному ринку?

а) Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ)

б) Державне підприємство

в) Повне товариство

г) Приватне підприємство

- д) Кооператив
3. Що таке антимонопольна політика?
- а) Система заходів, спрямованих на обмеження конкуренції
 - б) Політика держави щодо обмеження доступу на ринок
 - в) Комплекс заходів, спрямованих на забезпечення чесної конкуренції та запобігання монополізації ринку
 - г) Стратегія компаній щодо створення монополії
 - д) Форма державного регулювання цін
4. Який із законів України регулює конкуренцію на товарному ринку?
- а) Закон «Про захист економічної конкуренції»
 - б) Закон «Про ліцензування»
 - в) Закон «Про рекламу»
 - г) Закон «Про електронну комерцію»
 - д) Господарський кодекс України
5. Який принцип лежить в основі антимонопольного регулювання?
- а) Обмеження конкуренції
 - б) Підтримка монополій
 - в) Захист прав підприємців та споживачів
 - г) Заборона злиттів та поглинань
 - д) Встановлення державного контролю над цінами
6. Що є основною метою міжнародних торговельних стандартів?
- а) Уніфікація правил торгівлі на глобальному рівні
 - б) Виключення імпорту товарів
 - в) Введення жорстких митних обмежень
 - г) Регулювання курсу валют
 - д) Контроль за державними закупівлями
7. Що означає термін "недобросовісна конкуренція"?
- а) Встановлення низьких цін на товари
 - б) Використання незаконних методів для отримання конкурентної переваги
 - в) Використання реклами для просування товарів
 - г) Відмова підприємства від конкурентної боротьби
 - д) Легальне підвищення цін
8. Яке з тверджень є правильним щодо юридичних осіб?

а) Юридична особа не має права займатися комерційною діяльністю

б) Юридична особа може бути заснована лише фізичними особами

в) Юридична особа має відокремлене майно та несе відповідальність у межах цього майна

г) Юридична особа не може укладати договори

д) Юридична особа не може володіти нерухомістю

9. Яке з положень належить до принципів вільного ринку?

а) Жорстке державне регулювання цін

б) Відсутність конкуренції

в) Вільний доступ підприємств до ринку

г) Монополізація окремих секторів економіки

д) Обов'язкове державне субсидування

10. Що таке корпоративне управління?

а) Система управління підприємствами на основі міжнародних стандартів

б) Внутрішня політика кожного підприємства

в) Контроль державних органів над підприємствами

г) Відносини між компаніями та їх конкурентами

д) Регулювання фінансових потоків на підприємстві

Практична робота 9

1. Яка організація регулює міжнародну торгівлю?

а) Міжнародний валютний фонд (МВФ)

б) Світова організація торгівлі (СОТ)

в) Європейський банк реконструкції та розвитку

г) Організація Об'єднаних Націй

д) Світовий банк

2. Яке значення має глобалізація для товарного ринку?

а) Розширення ринків збуту

б) Посилення міжнародної конкуренції

в) Інтенсифікація логістичних потоків

г) Всі перелічені варіанти

д) Лише посилення конкуренції

3. Що є основною метою Європейського Союзу в контексті ринкової інтеграції?

- а) Запровадження єдиної валюти
- б) Створення єдиного внутрішнього ринку
- в) Обмеження доступу третіх країн на ринок
- г) Регулювання лише банківського сектора
- д) Встановлення обов'язкових митних тарифів

4. Яка угода регулює торгівлю між США, Канадою та Мексикою?

- а) MERCOSUR
- б) NAFTA (нова версія – USMCA)
- в) Європейська економічна зона
- г) Транстихоокеанське партнерство
- д) Угода про співпрацю ОПЕК

5. Який фактор є ключовим у міжнародній логістиці товарного ринку?

- а) Вартість митного оформлення
- б) Оптимізація транспортних шляхів
- в) Обсяг податкових пільг
- г) Використання лише місцевих постачальників
- д) Відсутність конкуренції

6. Яка міжнародна організація займається розробкою стандартів для транспортування товарів?

- а) Міжнародна організація цивільної авіації
- б) Міжнародна торговельна палата
- в) Міжнародна організація стандартизації (ISO)
- г) Міжнародна федерація автомобільного транспорту
- д) Продовольча та сільськогосподарська організація ООН

7. Який основний ризик несе міжнародна торгівля для національних виробників?

- а) Доступ до нових ринків
- б) Посилення конкуренції
- в) Підвищення попиту на імпортні товари
- г) Зменшення державного регулювання
- д) Доступ до нових технологій

8. Що таке економічна інтеграція?

- а) Процес зближення економік різних країн для створення спільного ринку
- б) Процес обмеження міжнародної торгівлі

- в) Встановлення єдиних податкових ставок
- г) Виключно політичне об'єднання країн
- д) Ліквідація національних митних органів

9. Який з наведених факторів найбільше впливає на конкурентоспроможність країни у міжнародній торгівлі?

- а) Доступ до сировини
- б) Інфраструктура товарного ринку
- в) Якість продукції
- г) Всі перелічені варіанти
- д) Лише інфраструктура

10. Яка країна є найбільшим експортером товарів у світі?

- а) США
- б) Китай
- в) Німеччина
- г) Японія
- д) Велика Британія

Практична робота 10

1. Яка технологія використовується для аналізу великих масивів даних у маркетингу?

- а) Big Data
- б) ERP-системи
- в) POS-термінали
- г) VPN-технології
- д) ISO-сертифікація

2. Що є основною перевагою блокчейн-технології в товарному ринку?

- а) Прозорість транзакцій та їх безпека
- б) Регулювання ринку державою
- в) Висока вартість обробки даних
- г) Централізований контроль над фінансовими потоками
- д) Можливість змінювати записи в реєстрі

3. Яка з технологій найчастіше використовується для автоматизації складів?

- а) Роботизовані системи управління складом
- б) POS-системи
- в) B2B-платформи

- г) CRM-системи
 - д) Соціальні мережі
4. Як штучний інтелект допомагає у сфері електронної комерції?
- а) Автоматизує персоналізовані рекомендації покупцям
 - б) Підвищує вартість транзакцій
 - в) Зменшує доступність товарів
 - г) Вимагає постійного ручного управління
 - д) Лише збільшує витрати на рекламу
5. Яка перевага використання RFID-технології у логістиці?
- а) Можливість відстежувати товари в реальному часі
 - б) Зниження якості контролю
 - в) Висока залежність від людського фактора
 - г) Виключно фінансовий облік
 - д) Збільшення ручної роботи
6. Що таке дропшипінг у сфері електронної комерції?
- а) Модель бізнесу, коли продавець не зберігає товар, а передає замовлення постачальнику
 - б) Використання лише фізичних складів
 - в) Відмова від маркетингових стратегій
 - г) Продаж товарів без онлайн-замовлень
 - д) Виключно оптова торгівля
7. Що таке фулфілмент-центр?
- а) Логістичний центр, що займається упаковкою, зберіганням і відправкою товарів для продавців
 - б) Центр сертифікації товарів
 - в) Місце державного контролю якості
 - г) Виробниче підприємство
 - д) Офіс розробників e-commerce платформ
8. Яку функцію виконує чат-бот у сфері онлайн-продажів?
- а) Автоматизує комунікацію з клієнтами та підтримку
 - б) Контролює фінансову діяльність компанії
 - в) Виконує виключно роль касира
 - г) Замінює фізичні магазини
 - д) Відповідає лише на дзвінки
9. Яка технологія сприяє розвитку безготівкових платежів?
- а) NFC-технологія

- б) Big Data
- в) ERP-системи
- г) VPN-з'єднання
- д) 3D-друк

10. Що є головним фактором успіху електронної комерції?

- а) Доступність швидкої та зручної доставки
- б) Відсутність реклами
- в) Високі ціни
- г) Виключно фізичні магазини
- д) Обмежений вибір товарів

Практична робота 11

1. Який з методів використовується для оцінки ефективності інфраструктури товарного ринку?

- а) SWOT-аналіз
- б) PEST-аналіз
- в) Аналіз витрат і вигод
- г) Маркетингове дослідження
- д) Аналіз конкурентів

2. Який з показників ефективності інфраструктури товарного ринку є найважливішим?

- а) Швидкість товарообігу
- б) Витрати на рекламу
- в) Кількість працівників у секторі
- г) Відсоток імпортованих товарів
- д) Державне фінансування

3. Що є основною проблемою розвитку інфраструктури товарного ринку в Україні?

- а) Недостатня цифровізація та автоматизація процесів
- б) Надмірний контроль держави
- в) Висока конкуренція
- г) Надлишок іноземних інвестицій
- д) Відсутність логістичних центрів

4. Яке поняття характеризує здатність інфраструктури забезпечувати ефективний товарообіг?

- а) Логістична спроможність
- б) Економічна конкуренція

в) Інфраструктурна адаптація

г) Товарний баланс

д) Ринковий потенціал

5. Який показник відображає рівень ефективності транспортної інфраструктури?

а) Коефіцієнт завантаження транспорту

б) Рівень споживання пального

в) Чистий прибуток компанії

г) Обсяг імпортованих товарів

д) Кількість малих підприємств у секторі

6. Який з варіантів найкраще характеризує стратегію модернізації інфраструктури товарного ринку?

а) Запровадження цифрових рішень та автоматизації

б) Відмова від міжнародних стандартів

в) Мінімізація інвестицій

г) Повна державна монополізація

д) Введення додаткових податків

7. Який із зазначених чинників позитивно впливає на розвиток інфраструктури товарного ринку?

а) Покращення транспортної та логістичної мережі

б) Висока митна вартість

в) Обмеження міжнародної торгівлі

г) Зменшення кількості складів

д) Державне обмеження конкуренції

8. Що є головною метою оцінки ефективності інфраструктури?

а) Визначення можливостей для оптимізації

б) Зменшення кількості ринкових учасників

в) Виключно контроль витрат

г) Ліквідація підприємств, що не відповідають стандартам

д) Збільшення вартості товарів

9. Яке з наведених рішень є найбільш перспективним для майбутнього розвитку інфраструктури товарного ринку?

а) Використання інтелектуальних транспортних систем

б) Відмова від інновацій

в) Скорочення логістичних центрів

г) Підвищення вартості транспортних послуг

д) Ліквідація цифрових платформ

10. Який фактор може прискорити розвиток інфраструктури товарного ринку?

- а) Інвестиції у цифровізацію та інновації
- б) Монополізація сектору
- в) Відсутність конкуренції
- г) Обмеження доступу нових гравців на ринок
- д) Виключно державне регулювання

Практична робота12

1. Концепція сталого розвитку ґрунтується на трьох основних стовпах. Які це стовпи?

- а) Економіка, політика, культура.
- б) Економічна ефективність, соціальна справедливість, екологічна стійкість.
- в) Інновації, інфраструктура, інвестиції.
- г) Виробництво, розподіл, споживання.

2. Яка з Цілей сталого розвитку ООН (ЦСР) безпосередньо стосується інфраструктури?

- а) ЦСР 3: Гарне здоров'я й благополуччя.
- б) ЦСР 9: Створення стійкої інфраструктури, сприяння всебічній і сталій індустріалізації та інноваціям.
- в) ЦСР 12: Відповідальне споживання й виробництво.
- г) ЦСР 13: Боротьба зі зміною клімату.

3. Що таке «зелена логістика»?

- а) Доставка товарів, забарвлених у зелений колір.
- б) Логістична діяльність, що мінімізує шкідливий вплив на навколишнє середовище.
- в) Експрес-доставка овочів і фруктів.
- г) Використання лише залізничного транспорту.

4. Який з інструментів є економічним стимулом для впровадження екологічних практик підприємствами?

- а) Заборони на певні види діяльності.
- б) Податкові пільги на екологічне обладнання.
- в) Збільшення адміністративних бар'єрів.
- г) Державна монополія на переробку відходів.

5. Що таке соціальна відповідальність бізнесу (CSR) у контексті ринкової інфраструктури?

- а) Виключно сплата податків.
 - б) Добровільний внесок бізнесу в сталий розвиток суспільства через етичну поведінку та врахування інтересів стейкхолдерів.
 - в) Обов'язкове пожертвування частини прибутку на благодійність.
 - г) Максимізація прибутку акціонерів.
6. Який виклик для сталого розвитку найбільш характерний для цифрової інфраструктури?
- а) Висока вартість будівництва.
 - б) Енергоємність центрів обробки даних та проблема електронних відходів.
 - в) Неможливість використання відновлюваних джерел енергії.
 - г) Відсутність технологій для переробки.
7. Що означає принцип «забруднювач платить»?
- а) Держава оплачує наслідки забруднення.
 - б) Ті, хто спричиняє забруднення, повинні нести витрати на його усунення або запобігання.
 - в) Плата за забруднення включається в ціну товару для споживача.
 - г) Міжнародні організації фінансують екологічні проекти.
8. Який напрямок розвитку інфраструктури сприяє соціальній інклюзії?
- а) Будівництво преміальних торгових центрів.
 - б) Розвиток доступного громадського транспорту та безбар'єрного середовища.
 - в) Збільшення кількості аеропортів.
 - г) Створення закритих житлових комплексів.
9. Що таке ESG-критерії інвестування?
- а) Критерії, що враховують лише економічну прибутковість.
 - б) Набір стандартів для оцінки діяльності компанії в сферах екології (Environmental), соціальної сфери (Social) та корпоративного управління (Governance).
 - в) Правила торгівлі на фондовій біржі.
 - г) Вимоги до фінансової звітності.

10. Який з перелічених інструментів є найбільш ефективним для заохочення бізнесу до екологічної модернізації?

- а) Публічне засудження.
- б) Поєднання чітких екологічних норм, економічних стимулів та інформаційної підтримки.
- в) Повна відмова від державного регулювання.
- г) Надання безкоштовних природних ресурсів.

Теми рефератів

1. «Ринкова інфраструктура»
2. Сутність, функції та значення ринкової інфраструктури в сучасній економіці.
3. Порівняльний аналіз логістичної інфраструктури для товарів та послуг.
4. Вплив цифровізації на трансформацію фінансово-кредитної інфраструктури (FinTech).
5. Сучасні формати та тенденції розвитку торговельно-дистриб'юторської інфраструктури.
6. Роль державного регулювання у формуванні конкурентного середовища на ринку.
7. Система технічного регулювання та стандартизації в Україні: проблеми та перспективи.
8. Особливості організаційно-правової інфраструктури ринку послуг.
9. Розвиток мережових форм торгівлі та їх вплив на структуру ринку.
10. Міжнародні логістичні коридори та їхня роль у глобальній торгівлі.
11. Вплив міжнародних економічних інтеграцій (ЄС, USMCA тощо) на національну ринкову інфраструктуру.
12. Цифрові платформи як нова інфраструктура ринку: виклики та можливості.

13. Застосування технологій розподіленого реєстру (блокчейн) у ринковій інфраструктурі.
14. Штучний інтелект у оптимізації логістичних та торговельних процесів.
15. Управління операційними та кіберризиками в ринковій інфраструктурі.
16. Методи та показники оцінки ефективності ринкової інфраструктури.
17. Проблеми та перспективи розвитку транспортної інфраструктури в Україні.
18. Інноваційні технології в управлінні складським господарством.
19. Електронна комерція та її вплив на трансформацію ринкової інфраструктури.
20. Фінансові інструменти підтримки малого та середнього бізнесу в ринковій інфраструктурі.
21. Розвиток інфраструктури для міжнародної торгівлі послугами.
22. Принципи сталого розвитку та їх впровадження в логістичну інфраструктуру.
23. "Зелена" логістика: концепції, інструменти та український досвід.
24. Соціальна відповідальність бізнесу в контексті розвитку ринкової інфраструктури.
25. Вплив цифрового розриву на розвиток регіональної ринкової інфраструктури.
26. Сценарії розвитку ринкової інфраструктури України в умовах євроінтеграції.
27. Досвід розвитку ринкової інфраструктури в країнах ЄС та можливості його адаптації в Україні.
28. Вплив пандемій та глобальних криз на стійкість ринкової інфраструктури.

29. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у забезпеченні ефективності ринку.
30. Інфраструктура обслуговування споживачів: тренди та нові підходи.
31. Аналіз конкурентного середовища на конкретному товарному ринку України.
32. Стратегії адаптації торговельних мереж до розвитку електронної комерції.
33. Роль агрологістики у забезпеченні продовольчої безпеки та розвитку аграрного ринку.
34. Впровадження принципів циркулярної економіки в ринковій інфраструктурі: кейси українських підприємств.
35. Розвиток системи «останньої милі» в умовах урбанізації: виклики та рішення.
36. Вплив воєнного стану на функціонування та відновлення критичної ринкової інфраструктури України.
37. Особливості та проблеми розвитку інфраструктури ринку цифрових послуг в Україні.
38. Публічно-приватне партнерство як інструмент розвитку транспортної та логістичної інфраструктури.
39. Використання Big Data для аналізу поведінки споживачів та оптимізації роботи торговельних мереж.
40. Екологічні стандарти та «зелені» сертифікати як фактори конкурентоспроможності на міжнародних ринках.

Оцінювання результатів роботи студента

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за наступними критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві

помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Рекомендована література

Основна література

1. Волкова Н. А., Подвальна Н. Е., Семенова К. Д. Економічний аналіз : навч. посібник. Одеса : ППЦ «Белка». 2020. 240 с.
2. Ілляшенко С.М. Маркетингова товарна політика: Підручник. Суми : ВТД: Університетська книга. 2023. 234 с.
3. Маркетинг : навч. посібник / М. В. Мальчик, Н. А. Гонтаренко, О. В. Попко, З.О. Толчанова, Б.О.Король, О.В. Мартинюк, С. І. Коваль; за заг. ред. д.е.н., проф.. Мальчик М. В. Рівне : НУВГП, 2014. 444 с.
4. Окландер М. Маркетингова товарна політика : навч. посібн. К. : Центр навчальної літератури. 2020. 248 с.
5. Інфраструктура товарного ринку : навч. посіб. / Пилявець В. М. та ін. ; 2-ге вид., допов. і перероб. Київ : Каравела, 2024. 220 с.
6. Плахетко Я. Л. та ін. Товарознавство (Виробнича сфера) : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2024. 400 с. ISBN 978-966-2025-67-5.
7. Ринкова інфраструктура : навч.-метод. посіб. для організації практичних занять та самостійної роботи студ. спец. 051

Допоміжна література

8. Веретін Л. С. Методичні підходи до оцінювання ефективності маркетингової діяльності підприємства. *Вісник НУВГП. Серія: Економічні науки*. 2019. Вип. 2 (86). С. 23–32.
9. Веретін Л. С., Шимко О. В. Інфраструктура аграрного товарного ринку: проблеми розвитку та потенціал інтеграції в глобальні ланцюги. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 11. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15542808>.
10. Веретін. Л. С., Балдич Л. В. Інфраструктурні рішення для збереження якості продукції у ланцюгу постачання товарів. *Ефективна економіка*. № 5. 2025: URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/issue/view/222>.
11. Класифікація організаційно-правових форм господарювання. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb288217-94#Text>.
12. Коротун О. П., Веретін Л. С. Державна політика цифровізації ринкової інфраструктури в Україні: виклики, інституційні механізми та шляхи удосконалення. *Актуальні питання економічних наук*, Випуск 15, 2025 URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/783/776>.
13. Коротун О. П., Веретін Л. С. Інфраструктурна трансформація ринку товарів і послуг в умовах цифровізації та сталого розвитку. *Бізнес-навігатор*, Випуск 4 (81) 2025. С. 323–327. URL: https://www.business-navigator.ks.ua/journals/2025/81_2025/51.pdf
14. Коротун О. П., Веретін Л. С. Міжнародний досвід цифрової трансформації ринкової інфраструктури: уроки для державної політики України. *Ефективна економіка*. № 9 (2025). URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/7579>.
15. Коротун О. П., Веретін Л. С. Теоретико-методологічні засади державного регулювання цифровізації інфраструктури споживчих ринків у контексті сталого розвитку. *Інфраструктура ринку*. Випуск 85, 2025. С. 8–15. URL: https://www.market-infr.od.ua/journals/2025/85_2025/4.pdf.
16. Маркетингово-логістичні процеси в економіці: теорія та практика : монографія / Мальчик М. В., Попко О. В., Гонтаренко Н. А., Толчанова З. О., Мартинюк О. В., Коваль С. І., та ін.; за редакцією Мальчик М. В. Рівне : НУВГП, 2015.197 с.

17. Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція). 2023 НУВГП. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/28552/>.
18. Стратегічне управління. Антикризове управління : навч. посібник / Кібік О. М., Котлубай В. О., Хаймінова Ю. В., Редіна Є. В., Белоус К. В. Одеса, 2019. 208 с.
19. Толчанова З. О., Кравчук І. М. Фактори маркетингової стратегії виходу вітчизняних підприємств на міжнародні ринки. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія: Економічні науки*. 2024. Вип. 2(106). С. 248–257. URL: 231-240. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/31549/1/Ve10623.pdf>.
20. Шимко О. В., Веретін Л. С. Маніпулятивні технології в системі впливу на поведінку споживачів. *Бізнес Інформ*. №1. 2025. С. 531–537. URL: https://www.business-inform.net/article/?year=2025&abstract=2025_1_0_531_537.
21. Koval V., Kryshchal H., Udovychenko V., Soloviova O., Froter O., Kokorina V., Veretin L. Review of mineral resource management in a circular economy infrastructure. *Mining of Mineral Deposits. Mining of Mineral Deposits*, 17(2), 2023. pp 61-70. <https://doi.org/10.33271/mining17.02.061> (SCOPUS)
22. Malchyk M, Popko O., Martyniuk O., Hontarenko N, Oplachko I. O. Tools for marketing management of industrial enterprises in Ukraine based on the principles of sustainable development. *International Journal of Management*. 2020. Vol. 11(4). P. 385–394 (SCOPUS). URL: http://www.iaeme.com/MasterAdmin/Journal_uploads/IJM/VOLUME_11_ISSUE_4/IJM_11_04_038.pdf
23. Malchyk M., Popko O., Oplachko I., Martyniuk O., Tolchanova Z. The Impact of Digitalization on Modern Marketing Strategies and Business Practices (Transformation). *Review of Economics and Finance*. 2022. Vol. 20. P. 1042–1050, ISSN: 1923-7529, e-ISSN: 1923-8401, <https://refpress.org/ref-vol20-a116/> (SCOPUS).

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 03.02.2025).
2. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії наукової бібліотеки НУВГП. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua> (дата звернення: 15.02.2025).
3. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 № 2210-III (із змінами та доповненнями від 14.01.2020). URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text> (дата звернення: 01.02.2025).

4. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII (із змінами та доповненнями від 17.06.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення: 13.02.2025).
5. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII (із змінами та доповненнями від 21.07.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text> (дата звернення: 04.02.2025).
6. Про рекламу : Закон України від 03.07.1996 № 270-96/ВР (із змінами та доповненнями від 04.02.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 11.02.2025).